

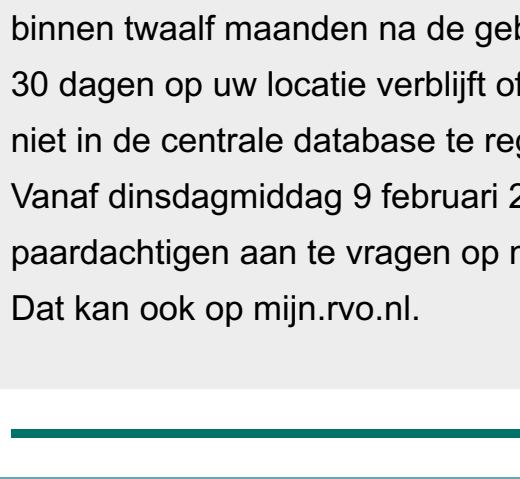
nieuwsbrief paard maart 2021

Na alle sneeuwpret mogen we ook alweer wat proeven van het voorjaar en het zonnetje!

In deze nieuwsbrief de meest actuele onderwerpen.

- I&R aangescherpt in paardenhouderij
- problemen aan het onderbeen
- westnijlvirus
- de geboorte van een veulen
- fokkerij

I&R aangescherpt in paardenhouderij

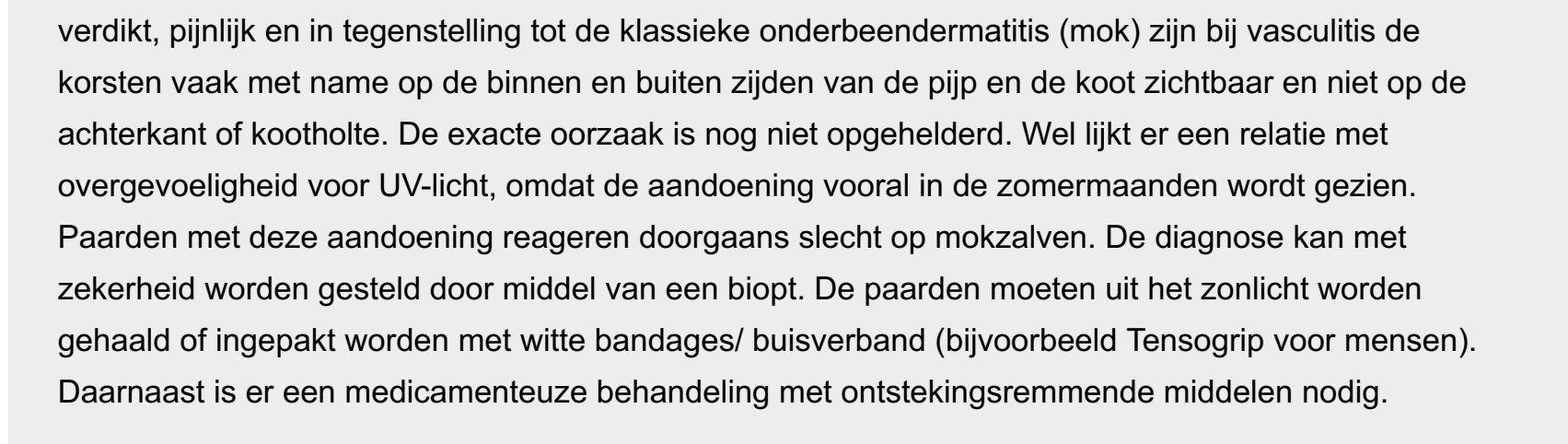


Vanaf 21 april 2021 wordt de identificatie en registratie (I&R) van paardachtigen in Nederland strenger. Op dit moment wordt nog niet geregistreerd wie de houder of eigenaar van een paard is, maar per 2021 geldt een nieuwe Europese Diergezondheidsverordening. Als onderdeel hiervan moeten alle (hobbymatig en professioneel) gehouden paardachtigen in een centrale database worden opgenomen.

Houdt u paarden, pony's, ezels of zebra's? Dan bent u vanaf 21 april 2021 verplicht de verblijfplaats van deze dieren registreren, dit kan bijvoorbeeld kan ook een weiland zijn. Om de verblijfplaats van paardachtigen te registreren moet de locatie een Uniek Bedrijfsnummer (UBN) hebben. De verantwoordelijkheid hiervoor rust op de schouders van de paardenhouder. Elk gehouden paard moet binnen twaalf maanden na de geboorte in het systeem worden geregistreerd. Als een paard korter dan 30 dagen op uw locatie verblijft of als een paard langer dan 24 uur niet op uw locatie verblijft hoeft u dit niet in de centrale database te registreren, maar wel in uw lokale administratie bij te houden. Vanaf dinsdagmiddag 9 februari 2021 is het mogelijk een UBN voor de verblijfplaats van paardachtigen aan te vragen op mijn.rvo.nl. Heeft u al een UBN en wilt u paardachtigen toevoegen? Dat kan ook op mijn.rvo.nl.

problemen aan het onderbeen

Mok is al sinds jaar en dag de verzamelnaam voor huidproblemen aan de onderbenen van paarden. Vaak is er sprake van de klassieke onderbeendermatitis waarbij een ontsteking van de huid als gevolg van vocht en vuil is ontstaan. Maar daarnaast zijn er nog andere problemen, zoals overgevoeligheid voor gifstoffen uit bepaalde planten (zonnebrand), CPL bij koudbloeden en verschillende immuungemedieerde aandoeningen zoals sarcoïdose en vasculitis. Deze zullen onvoldoende op de standaard mokbehandeling reageren. Het stellen van de juiste diagnose en het toepassen van de juiste behandeling is daarom van belang.



Vasculitis

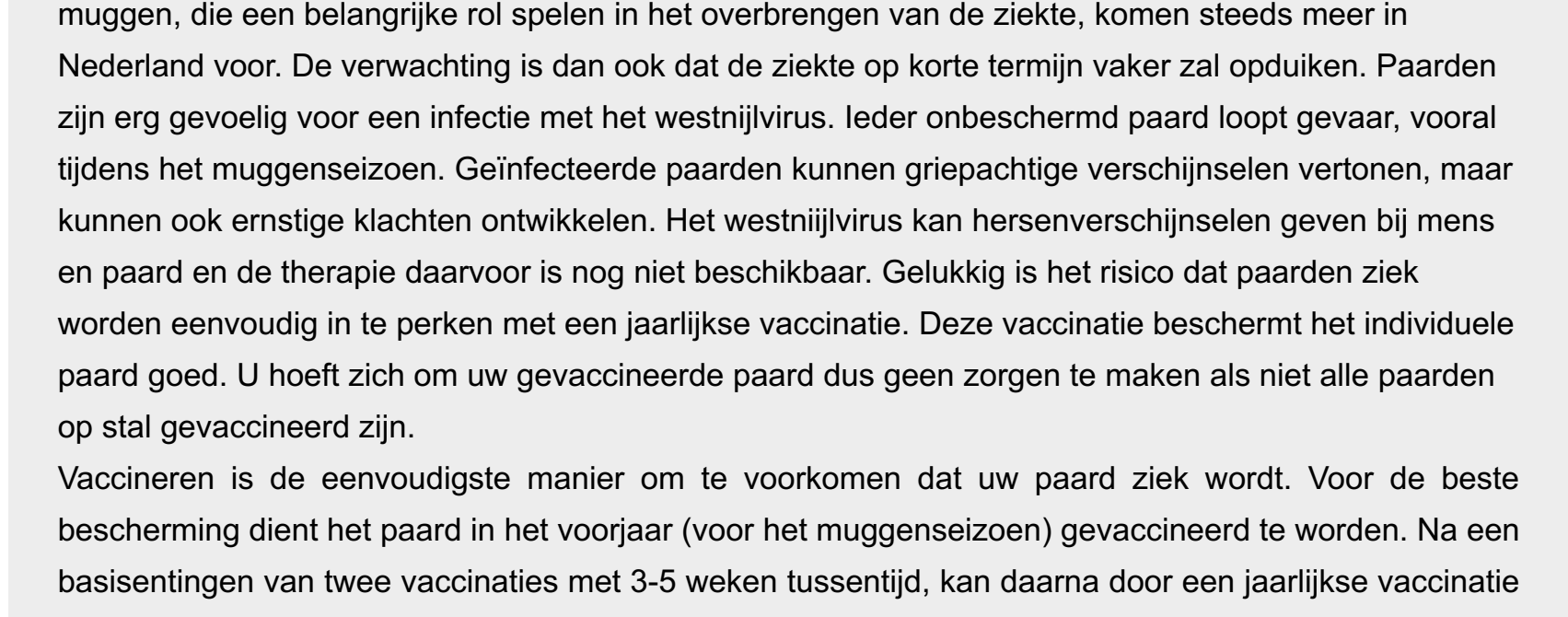
Leukocytoclastic pastern vasculitis is een immuungemedieerde aandoening die vaak onterecht wordt aangezien voor mok. De aandoening heeft echter een aantal andere kenmerken. Het been is vaak verdikt, pijnlijk en in tegenstelling tot de klassieke onderbeendermatitis (mok) zijn bij vasculitis de korsten vaak met name op de binnen en buiten zijden van de pijp en de koot zichtbaar en niet op de achterkant of kootholte. De exacte oorzaak is nog niet opgehelderd. Wel lijkt er een relatie met overgevoeligheid voor UV-licht, omdat de aandoening vooral in de zomermaanden wordt gezien. Paarden met deze aandoening reageren doorgaans slecht op mokzalven. De diagnose kan met zekerheid worden gesteld door middel van een biopsie. De paarden moeten uit het zonlicht worden gehaald of ingepakt worden met witte bandages/ buisverband (bijvoorbeeld Tensogrip voor mensen). Daarnaast is er een medicamenteuze behandeling met ontstekingsremmende middelen nodig.

CPL

Chronisch progressief lymfoedeem (CPL) is een aandoening van de huid en lymfgevaten. Deze aandoening komt vooral voor bij koudbloedrasen. Deze paarden hebben doorgaans veel behang waardoor mijl-infecties sneller optreden, welke voor ontstekingen kunnen zorgen. Als de huid van de benen regelmatig door mijl- en/of bacteriële infecties geïrriteerd wordt, kunnen blijvend verdikte huidplooien ontstaan, die een belemmering voor het paard kunnen vormen. Omdat de aandoening onomkeerbaar is en progressief verloopt heeft het belangrijke dat de CPL behandeld wordt. De behandeling bestaat uit het stoppen van de trigger door het bestrijden van de mijl- en/of bacteriële infectie.



westnijlvirus



Het West-Nijl virus (nieuwe schrijfstijl is westnijlvirus) is in Nederland gearriveerd. De trekvogels en muggen, die een belangrijke rol spelen in het overbrengen van de ziekte, komen steeds meer in Nederland voor. De verwachting is dan ook dat de ziekte op korte termijn vaker zal opduiken. Paarden zijn erg gevoelig voor een infectie met het westnijlvirus. Ieder onbeschermd paard loopt gevaar, vooral tijdens het muggenseizoen. Geïnfecteerde paarden kunnen griepachtige verschijnselen vertonen, maar paarden ook ernstige klachten ontwikkelen. Het westnijlvirus kan hersenverschuivsel geven bij mens en paard en de therapie daarvoor is nog niet beschikbaar. Gelukkig is het risico dat een paard ziek wordt eenvoudig in te perken met een jaarlijkse vaccinatie. Deze vaccinatie beschermt het individuele paard goed. U hoeft zich om uw gevaccineerde paard dus geen zorgen te maken als niet alle paarden op stal gevaccineerd zijn. Vaccineren is de eenvoudigste manier om te voorkomen dat uw paard ziek wordt. Voor de beste bescherming dient het paard in het voorjaar (voor het muggenseizoen) gevaccineerd te worden. Na een basisenting van twee vaccinaties met 3-5 weken tussentijd, kan daarna door een jaarlijkse vaccinatie uw paard blijvend beschermd worden tegen het virus.

Dit jaar ontvangt u eenmalig €10 korting per paard dat gevaccineerd wordt tegen het westnijlvirus!

de geboorte van een veulen

Een goede voorbereiding is het halve werk! Het is verstandig om de merrie 1-2 maanden voor de verwachte geboortedatum alvast in de kraamstal te stallen, zodat ze kan wennen aan deze omgeving en antistoffen kan opbouwen. Wij adviseren om de merrie 4-6 weken voor de verwachte geboortedatum te laten vaccineren om voldoende antistoffen via de merrie 4-6 weken voor de verwachte geboortedatum te ontwormen met een ivermectine preparaat (bijv. Equival/Equimectin). Ook raden we aan om de achterhand en uier vlak voor de geboorte te wassen met een milde desinfecterende shampoo, zodat de infectiedruk wordt verlaagd. Dit alles zal bijdragen aan een goede start van het veulen na geboorte.

pootjesblaas

De geboorte van een veulen is een bijzondere gebeurtenis, waarbij gelukkig relatief weinig problemen optreden. Echter er zijn wel een aantal belangrijke punten waarop op moet worden tijdens de eerste levensuren en -dagen van het veulen. Het is ten zeerste te adviseren om tijdens de geboorte aanwezig te zijn om de geboorte te begeleiden. Het geboorteproces verloopt bijna altijd goed, echter daarna gaat het nog wel eens mis omdat het vlies (pootjesblaas) over de neus van het veulen blijft zitten waardoor het veulen na de geboorte stikt. Dit kan door u voorkomen worden door het direct na de geboorte te verwijderen.

navelstreng

De navelstreng zal 5-15 min na de geboorte verbroken worden op een daarvoor voorbereemde plaats als het veulen zich beweegt en/of de merrie opstaat. Belangrijk is het om de navelstomp na het verbreken te ontsmetten met 70% alcohol + chloorhexidine. Drie keer per dag de navelstomp dippen tijdens de eerste 2 dagen, om infectie te voorkomen. Een infectie kan bij een veulen grote gevolgen hebben, zoals gewrichtsontsteking of ernstige diarree. Vroeger werd de navelstomp ontsmet met betadine maar onderzoek heeft aangetoond dat dit teveel irriterend is en te weinig ontsmettend waardoor alsnog problemen kunnen ontstaan. Daarom wordt de navel nu ontsmet met 70% alcohol + chloorhexidine.



biest

Het veulen wordt met weinig tot geen energie reserves geboren, daarom is het belangrijk dat het veulen binnen 2 uur staat en drinkt. Hierdoor krijgt het veulen snel energie en antistoffen binnen. De biestkwaliteit kan nog wel eens verschillen per merrie. Merries die al dagen voor de geboorte melk hebben staan lekken, hebben meestal een slechte biestkwaliteit. Ook oudere merries (>15 jr) kunnen een slechtere biestkwaliteit hebben. Hierdoor krijgt het veulen niet de benodigde antistoffen binnen en loopt het een groter risico om infecties te oplopen. De biestkwaliteit kan na de geboorte gecontroleerd worden door uw dierenarts. U neemt na de geboorte, voordat het veulen gedronken heeft, enkele ml's biest van de merrie af nadat u het uier schoongemaakt heeft. Dit bewaart u, samen met de nageboorte, voor controle door de dierenarts. De dierenarts kan met behulp van een suikerrefractometer de biestkwaliteit meten. Als het suikergehalte hoog is, zal ook de concentratie antistoffen hoog zijn. Als dan het veulen goed drinkt, is de kans zeer groot dat het voldoende antistoffen binnen krijgt. Bij twijfel kan vanaf 18 uur na de geboorte het antistoffen gehalte in het bloed van het veulen gecontroleerd worden. Als dan blijkt dat het veulen een te lage concentratie antistoffen heeft, kan het via een infuus worden aangevuld met een hyperimmuun serum. Hierdoor krijgt het veulen alsnog een goede immuniteit en is het beter beschermd tegen infecties. Dit vermindert vervolgens de kans op complicaties.

placenta

De nageboorte (placenta) komt bij de meeste merries 0,5 - 1,5 uur na de geboorte af en dient er zeker binnen 3 uur na de geboorte eraf te zijn. Is dit niet het geval, dan dient u uw dierenarts te bellen om dit te behandelen. Indien er niet wordt ingegrepen is de kans groot op complicaties zoals een baarmoederontsteking, hoefbevangenschap en/of sepsis (bloedvergiftiging). Als de nageboorte eraf is gekomen, dient deze gecontroleerd te worden of het 'volledig' is. Indien u hier twijfels over heeft, dan kunt u de nageboorte verwijderen tot dat de dierenarts deze heeft gecontroleerd (de dag van de geboorte).



normaal

- weeën gedurende 3 uur
- veulen is geboren binnen 20 minuten na het scheuren van de vruchtblies
- nageboorte is er binnen de 3 uur na de geboorte van het veulen afgekomen
- het veulen ligt in borstligging binnen 5 minuten na de geboorte
- zuigreflex is aanwezig 5 minuten na de geboorte
- binnen de 2 uur staat het veulen
- het veulen drinkt binnen 2 uur na de geboorte bij de merrie
- temperatuur van de merrie is lager dan 38,3°C
- 'gevuuld' uier van de merrie

dierenarts bellen!

- weeën gedurende meer dan 4 uur
- nog geen beenjes zichtbaar na 15 minuten. Slecht één beenje, of wel beenjes maar geen hoogte of enkel een staarfe zichtbaar
- nageboorte is er 3 uur na de geboorte nog niet afgekomen
- het veulen ligt 10 minuten na de geboorte nog steeds plat
- 15 minuten na de geboorte is er nog geen zuigreflex aanwezig
- na 2 uur staat het veulen nog niet
- het veulen heeft 3 uur na de geboorte nog steeds niet gedronken
- temperatuur van de merrie is hoger dan 38,3°C
- merrie lacteert niet of accepteert het veulen niet

de fokkerij

Het voorjaar is weer in aantocht. Deze periode zorgt in de fokkerij voor extra levendigheid bij zowel de merries, eigenaren en dierenartsen!

seizoen

De voortplanting van onze paarden en pony's is seizoensgebonden, en het zogenaamde 'seizoen' staat voor de deur. Onze merries lopen op het eind van hun draagtijd die elf maanden duurt, waarna vervolgens de veulens geboren worden. Als we volgend jaar ook weer een veulen willen in ongeveer dezelfde periode, is het zaak om onze oork werk van te maken.

fertiliteitbegeleidingssprekour

Het fokken van een veulen is een spannende gebeurtenis. Het is al ongeveer een jaar geleden begonnen met het uitzoeken van een hengst voor de merrie en het bepalen van de eisprong. Er is gedurende het dekseizoen (1 maart tot 1 september) dagelijks van 8:30 tot 9:00 uur en van 16:30 tot 17:00 uur een fertiliteitbegeleidingssprekour. U dient hiervoor een afspraak te maken. Voor het vinden van de juiste match is het leuk om te kunnen sparren met medefokkers en zodoende uw visie te bepalen. Vaak zult u tijdens het fertiliteitbegeleidingssprekour op de kliniek ook medefokkers ontmoeten, terwijl een van onze dierenartsen het moment van inseminatie gaat vaststellen, zodat er naar keuze sperma kan worden besteld.

U bent van harte welkom om uw merrie aan te bieden voor gynaecologisch onderzoek en de eerste stap richting het fokken van uw veulen te zetten. Indien reizen met de merrie(s) niet haalbaar is, kunnen de merries ook gestald worden op de kliniek, waar zij dagelijks worden onderzocht en weidageng krijgen. Middels echografie kan exact het moment van ovuleren (de eisprong) worden bepaald, waardoor de inseminatie op het meest gunstige tijdstip kan plaatsvinden. Na ongeveer 16 dagen zien we de meeste merries terug voor drachtcontrole, ook weer via echografie. In een later stadium van de ontwikkeling van de foetus kan er steeds meer in beeld worden gebracht (en zelfs het geslacht worden bepaald).

waar we ook kunnen helpen

Na een draagtijd van ongeveer elf maanden zal het veulen worden geboren. Een goede voorbereiding van merrie, de stalling en van uzelf kan zorgen dat alles soepel verloopt. Ongetwijfeld leven er veel vragen over voeding, huisvesting, ziektes van merrie en veulen, geboorteproblemen etc., waar we u graag behulpzaam mee zijn. Ook kunt u onze 'geboortekoffer' bestellen waarin alle benodigdheden zijn verzameld, inclusief alarmnummers. Wij nodigen u uit om van gedachten te wisselen over uw plannen om een veulen te fokken en we zijn ons bewust van de hoeveelheid aan factoren waar u rekening mee kunt houden. Zo kan de begeleiding van uw merries poliklinisch, de merrie kan bij ons gestald worden, maar de dierenartsen kunnen ook bij u aan huis komen (mits de omstandigheden voor mens en dier veilig zijn). Ook zijn niet alle hengsten dagelijks beschikbaar en zal er een modus voor de spermabestellingen moet worden gevonden. Wij hopen u snel te spreken, zodat we u kunnen begeleiden en het fokken van een veulen succesvol kan verlopen.



Bent u ook nieuwsgierig naar de nieuwsbrief voor kleine huisdieren? Dan kunt u zich hier aanmelden!



Deze e-mail is verzonden aan [email]. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich hier afmelden. • U kunt ook uw gegevens inzien en wijzigen. • Voor een goede ontvangst voegt u communicatie@dggdierenartsen.nl toe aan uw adresboek.

